

ISSN 0235 – 3490

АРХЕОЛОГІЯ

ПУБЛІКАЦІЇ АРХЕОЛОГІЧНИХ
МАТЕРІАЛІВ

НОВІ ВІДКРИТТЯ
І ЗНАХІДКИ

СТАТТІ

РЕЦЕНЗІЇ

ХРОНІКА

ПАМ'ЯТЬ

АРХЕОЛОГІЇ

ДИСКУСІЇ

АРХЕОЛОГІЯ

ЗА РУБЕЖЕМ

ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК

АРХЕОЛОГІЇ

4•2002

У журналі вміщено статті з проблем давньої історії та археології від первісності до середньовіччя, публікації нових матеріалів і результатів досліджень пам'яток на території України та за рубежем, біографічні матеріали, рецензії та хроніку.

Для археологів, істориків, краєзнавців, учителів історії, студентів історичних факультетів, усіх, хто цікавиться давньою історією України.

В журнале помещены статьи по проблемам древней истории и археологии от первобытности до средневековья, публикации новых материалов и результатов исследований памятников на территории Украины и за рубежом, биографические материалы, рецензии и хроника.

Для археологов, историков, краеведов, учителей истории, студентов исторических факультетов, всех, кто интересуется древней историей Украины.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Адреса редакції

04210 Київ—210,
просп. Героїв Сталінграда, 12
Телефон 418-91-38
E-mail: redakcia@iananu.kiev.ua

П.П. ТОЛОЧКО (головний редактор),

В.Д. БАРАН, К.П. БУНЯТЯН, І.С. ВІНОКУР,
М.І. ГЛАДКИХ, Л.Л. ЗАЛІЗНЯК,

В.М. ЗУБАР (відповідальний секретар),

С.Д. КРИЖИЦЬКИЙ (заступник головного

редактора), В.К. МІХЄЄВ, О.П. МОЦЯ,

В.Ю. МУРЗІН, В.В. ОТРОЩЕНКО,

В.Н. СТАНКО, Р.В. ТЕРПИЛОВСЬКИЙ,

Г.М. ТОЩЕВ, В.М. ЦИГИЛИК,

Є.В. ЧЕРНЕНКО

Друкується за постановою
редакційної колегії журналу

Редактор *О.І. Калашникова*

Технічний редактор

Т.М. Шендерович

Коректор

І.В. Ревчук

Комп'ютерна верстка

О.О. Канигіної, Д.О. Шевченка

Здано до набору 12.10.2002. Підписано до друку 27.02.02. Формат 70×108/16. Папір офсетний № 1. Гарнітура Таймс. Друк офсетний. Ум.-друк. арк. 16,0. Обл.-вид. арк. 18,07. Тираж 700 прим. Зам. 800

Оригінал-макет виготовлено та тираж видруковано Видавничим домом «Академперіодика», 01004 Київ, вул. Терещенківська, 4

АРХЕОЛОГІЯ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
ЗАСНОВАНИЙ У БЕРЕЗНІ 1989 р.
ВИДАЄТЬСЯ ЩОКВАРТАЛЬНО

КИЇВ • 4 • 2002

ЗМІСТ

Від реколетії	3
До 70-річчя Сергія Дмитровича Крижницького	5

Статті

ПАНЧЕНКО Ю.В. До етнічної належності неолітичного населення Північно-Східної України	7
КРУЦ С.І. Антропологічні дані до кіммерійської проблеми	13
САЗАНОВ А.В. О хронології амфор IV—V вв. из Северного Причер- номорья	29
СЕРГЕСВА М.С. До історії гри в бабки в Київській Русі	50

Публікації археологічних матеріалів

БАБЕНКО Л.І. Жіночий головний убір IV ст. до н. е. з кургану 8 біля с. Пісочин Харківської області	59
ІВАНОВ О.В. Археологічні пам'ятки перших століть н. е. на західному березі Балаклавської бухти	70
АРХИПОВА Є.І., МОВЧАН І.І. Нові знахідки виробів прикладного мистецтва в Києві (за результатами розкопок 1998 р.)	75

Дискусії

ЗАЛІЗНЯК Л.Л. Новітні міфи в індоевропейській Східній Європі	88
КРАСОВСКИЙ И.С. Реконструкція архітектурного облика Десятин- ной церкви	98

Нові відкриття і знахідки

СМИНТИНА О.В. Розкопки пізньомезолітичного поселення За- лізничне.....	108
КУРБАН О.В., КУЧУГУРА Л.І. Комплексна пам'ятка поблизу с. Вільне	120
УЖЕНЦЕВ В.Б. Жилой дом I—II вв. н.э. из цитадели Калос Лимена	123

Хроніка

ЗІНЬКО В.М. Міжнародна археологічна конференція «Треті Боспорські читання»	134
НАЗАРОВ В.В. Конференція «До 100-річчя підводної археології»	137
ВІДЕЙКО М.Ю. Між Балтикою і Понтом: відкриваючи сторінки пра- історії Європи	139

Пам'ять археології

ПУСТОВАЛОВ С.Ж. Слово про Олімпіаду Гаврилівну Шапошникову	142
Пам'яті Надії Михайлівни Кравченко	145
ГАВРИЛЮК Н.А. Пам'яті Валерія Сергійовича Ольховського	146
ПЮРО І.С. Все творче життя — науці археології (Пам'яті В.В. Кропоткіна)	147
Наші автори	153
Список скорочень	154
Алфавітний покажчик змісту журналів «Археологія» за 2002 р.	155

СОДЕРЖАНИЕ

От редколлегии	3
К 70-летию Сергея Дмитриевича Крыжицкого	5

Статьи

ПАНЧЕНКО Ю.В. К вопросу об этнической принадлежности неолитического населения Северо-Восточной Украины	7
КРУЦ С.И. Антропологические данные к киммерийской проблеме	13
САЗАНОВ А.В. О хронологии амфор IV—V вв. из Северного Причерноморья	29
СЕРГЕЕВА М.С. К истории игры в бабки в Киевской Руси	50

Публикации археологических материалов

БАБЕНКО Л.И. Женский головной убор IV в. до н. э. из кургана 8 возле с. Песочин Харьковской области	59
ИВАНОВ А.В. Археологические памятники первых веков н. э. на западном берегу Балаклавской бухты	70
АРХИПОВА Е.И., МОВЧАН И.И. Новые находки прикладного искусства в Киеве (по результатам раскопок 1998 г.)	75

Дискуссии

ЗАЛИЗНЯК Л.Л. Новейшие мифы в индоевропеистике Восточной Европы	88
КРАСОВСКИЙ И.С. Реконструкция архитектурного облика Десятинной церкви	98

Новые открытия и находки

СМИНТИНА Е.В. Раскопки позднемезолитического поселения Зализничное	108
КУРБАН А.В., КУЧУГУРА Л.И. Комплексный памятник у с. Вольное	120
УЖЕНЦЕВ В.Б. Жилой дом I—II вв. н. э. из цитадели Калос Лимена	123

Хроника

ЗИНЬКО В.Н. Международная археологическая конференция «Третьи Боспорские чтения»	134
НАЗАРОВ В.В. Конференция «К 100-летию подводной археологии»	137
ВИДЕЙКО М.Ю. Между Балтикой и Понтом: открывая страницы праистории Европы	139

Память археологии

ПУСТОВАЛОВ С.Ж. Слово об Олимпиаде Гавриловне Шапошниковой	142
Памяти Надежды Михайловны Кравченко	145
ГАВРИЛЮК Н.А. Памяти Валерия Сергеевича Ольховского	146
ПИОРО И.С. Вся творческая жизнь — науке археологии (Памяти В.В. Кропоткина)	147

Наши авторы	153
-------------------	-----

Список сокращений	154
-------------------------	-----

Алфавитный указатель содержания журналов «Археология» за 2002 г.	155
---	-----